

الهی مرا از خیرات این روز محروم نکن / راههای بهره مندی از برکات ماه رمضان

«ای خدا بهره مرا از برکات این روز وافر گردان و به سوی خیراتش، مسیرم را سهل و آسان ساز و از حسنات مقبول آن، مرا محروم مساز ای راهنمای به سوی دین حق آشکار».

خبرگزاری مهر- گروه دین و اندیشه: در دعای روز نوزدهم ماه مبارک رمضان می خوانیم: «اللَّهُمَّ وَفِّرْ فِيهِ حَظِّي مِنْ بَرَكَاتِهِ وَ سَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ وَ لَا تَحْرِمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيًا إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ».

«ای خدا بهره مرا از برکات این روز وافر گردان و به سوی خیراتش، مسیرم را سهل و آسان ساز و از حسنات مقبول آن، مرا محروم مساز ای راهنمای به سوی دین حق آشکار».

شرح دعای روز نوزدهم رمضان

مرحوم آیت الله مجتهدی تهرانی در شرح اولین فراز از دعای روز نوزده رمضان «اللَّهُمَّ وَفِّرْ فِيهِ حَظِّي مِنْ بَرَكَاتِهِ» به نمونه‌ای از حظ و بهره‌ای که از برکات ماه مبارک رمضان اشاره کرده و قرائت قرآن و ادعیه‌های توصیه شده در این ماه و توبه نمودن و پذیرفته شدن آن، یتیم نوازی و... را از جمله آنها برمی شمارد و می گوید: یکی از برکاتی که در این روز می‌توان از آن بهره‌مند شد، توبه به درگاه خداوند است آن هم توبه نصوح که دیگر بازگشت به گناه وجود نداشته باشد. چرا که خداوند توبه کنندگان را دوست دارد: "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ" (بقره، 222) یعنی "خداوند توبه کنندگان و پاکان را دوست دارد" و توبه آنان را در صورت اصرار نورزیدن بر گناه می‌آمرزد.

وی با اشاره به ایام شهادت حضرت امیرالمؤمنین(ع) تصریح می کند: امیر مؤمنان حضرت علی(ع) یکی از اسوه‌های بزرگ در یتیم نوازی و رسیدگی به امور آنان بود چنانچه در حدیثی فرمودند: "من افضل البرر بالایتام"؛ "از برترین نیکی‌ها، نیکی به یتیمان است". یکی دیگر از برکات این ایام مبارک خیرات و حسنات است. خداوند عزوجل در قرآن خطاب به بندگان خویش می‌فرماید: "فاستقبوا الخیرات"؛ "پس در کارهای خیر (از یکدیگر) سبقت بگیرید" چرا که انسان در لحظه‌ای از عمر خود ممکن است تصمیم کار خیری را بگیرد و در لحظه‌ای دیگر از آن منصرف گردد و یا اینکه عمر او کفاف ندهد تا آن کار خیر را انجام دهد لذا خداوند انسان‌ها را به سبقت گرفتن در کار خیر امر می‌فرماید و ما نیز این را باید در نظر داشته باشیم که ممکن است که ماه رمضان سال آتی از عمر ما نباشد که بتوانیم کار خیری را انجام دهیم، پس امروز که از عمر ماست و هم اکنون در این ماه قرار داریم بهتر است که از این فرصت‌ها استفاده نماییم.

مرحوم مجتهدی با تأکید بر قرائت قرآن به ویژه در شبهای قدر یادآور می شود: قرائت قرآن یکی از مهم‌ترین اعمال در این روزهای با ارزش و مخصوصاً لیالی قدر می‌باشد چرا که خداوند متعال در قرآن می‌فرماید: "شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ" (بقره، 185) یعنی "ماه رمضانی که قرآن در آن ماه نازل گردید" و این آیه نشان دهنده این است که این ماه، ماه برپایی قرآن چه از نظر تلاوت و چه از نظر عمل می‌باشد چنانچه پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمودند: "علیک بقراءه القرآن فان قرائته کفاره للذنوب و ستر فی النار و امان من العذاب"؛ "بر تو باد قرائت قرآن زیرا که خواندن قرآن کفاره گناهان و پوششی از آتش (دوزخ) و ایمنی از عذاب است"

بهره حرام و حلال

وی در ادامه شرح فراز ابتدایی دعای روز نوزده رمضان به تبیین معنای «حظ» پرداخته و می گوید: «حظ» به معنی بهره می‌باشد، بعضی‌ها در معاملات و قرض دادن‌هایشان بهره حرام می‌گیرند و اهل ربا هستند. فراموش نکنیم بهره دو نوع است، یکی بهره حرام مثل ربا و ... و یکی هم بهره معنوی مثل ماه رمضان که محل دعا و بهره‌های معنوی می‌باشد. وَ سَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ خدایا راه خیرات را برای من آسان کن، یکی از خیرات افطاری دادن هست، اگر تمکن مالی دارید افطاری بدهید، که ثواب زیادی هم دارد. لذا از خدا بخواهید که راه خیرات را برای ما آسان بکند؛ باید از حال همسایه خود با خبر باشید؛ بعضی‌ها سحری ندارند بخورند با نان خالی روزه می‌گیرند؛ و شما مسئول هستید حتی اگر بی خبر باشید! باید تحقیق کنید و از حال همسایه فقیرتان اطلاع داشته باشید.

این استاد اخلاق در شرح فراز #171؛ وَ لَا تَحْرَمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ تأکید می کند: خدایا مرا از قبول حسنات محروم نکن، خدایا اگر کار خوبی می کنم اهل نماز شب و دعای ابوحمزه و ... هستم حسنات آن اعمال را به من برسان و محروم نکن؛ یعنی کاری نکنم که آن حسناتم از بین برود، مثلاً اگر یک غیبت کنم تمام اعمال چهل روزه من از بین می رود (مستدرک الوسائل ج: 7 ص: 322) در حدیث آمده است که اگر کسی غیبت کند عبادات چهل روزه او در نامه کسی که مورد غیبت قرار گرفته است نوشته می شود (ارشاد القلوب- ترجمه رضایی ج 1 278) لذا اگر کسی غیبت شما را کرد باید برای او چشم روشنی هم ببرید چون تا چهل روز هر کار خیری که بکند در نامه اعمال شما ثبت می شود؛ در جامع السعادت آمده است که شخصی مورد غیبت قرار گرفت و آن شخص برای غیبت کننده هدیه فرستاد و تشکر کرد. باید هر روز بگوییم که خدایا کاری کن که حسناتم مورد قبول تو واقع بشود.

وی در ادامه تصریح می کند: انسان به واسطه گناهایی که در طول عمر خویش انجام می دهد باعث می گردد که از یک سری کارهای نیک که انجام آنها مقبول درگاه خداوند می باشد، محروم گردد. زیرا گناه حجابی است که بنده بین خود و خدای خویش ایجاد می کند و آن حجاب این گونه است که انسان با انجام هر گناه لکه سیاهی بر دلش می نشیند و با مرور زمان و انجام گناهان بیشتر آن لکه سیاه افزون می گردد تا اینکه انسان با آن دل سیاه خود نمی تواند با خدای خویش ارتباط برقرار کند و کسی که از خدای خویش دور گردد هرگز نمی تواند کار نیکی را انجام دهد. پس با این وجود ما به درگاه خداوند استغاثه نموده و او را به حق دین حقی که برای ما مقرر فرموده قسم می دهیم که ما را از گناهان دور ساخته و به انجام حسنات که مقبول درگاه اوست مشغول سازد.

مرحوم آیت الله مجتهدی در شرح فراز پایانی این دعا می گوید: الان چقدر باید از خدا شکر گذار باشیم که ما را به دین حق هدایت نموده است و همه، شیعیان امیر المومنین علی بن ابیطالب (ع) هستید. #171؛ وَ اِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ « در حقیقت ولایت اهل بیت (ع) هست که خداوند ما را به سوی ولایت اهل بیت هدایت نموده است.

نماز شب بیستم ماه رمضان

نمازهای مخصوصی برای هر شب ماه مبارک رمضان از حضرت علی (ع) روایت شده و ثوابهای زیادی برای هر شبی ذکر فرموده اند. این نمازهای مستحبی تماماً دو رکعت دو رکعت خوانده می شود و خواندن آن در حالت نشسته هم جایز است، لکن ایستاده افضل است.

نماز شب بیستم ماه مبارک رمضان، هشت رکعت (چهار تا دو رکعتی) است که در هر رکعت بعد از حمد هر سوره که بخواهی می توان یک مرتبه خواند. و حضرت علی (ع) در ثواب آن فرمود: هر کس بخواند، می آمرزد خدا گناه گذشته و آینده اش را.